

Vergaderjaar 2009–2010

27 859

Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA)

Nr. 35

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 mei 2010

In het schrijven van 12 maart j.l. (2010Z03461/2010D12993) heeft u mij gevraagd om nadere informatie over het programma Modernisering GBA. U verzocht mij nader in te gaan op de ontwikkeling van dit programma in de afgelopen negen jaren, de motivering om opnieuw een groot programma op te starten en de laatste stand van zaken. U wilt deze brief betrekken bij het debat over het eindrapport van de Gatewayreview van het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP) en de kabinetsreactie daarop. Met deze brief voldoe ik aan dit verzoek, waarbij ik achtereenvolgens de vragen die u mij hebt gesteld beantwoord.

1. Welke ontwikkeling heeft het programma in de afgelopen jaren doorgemaakt?

Start van het programma

In 2001 heeft het kabinet besloten het GBA-stelsel zoals dat sinds 1994 functioneerde op een aantal punten ingrijpend te vernieuwen. Over de wenselijkheid van die wijzigingen had de commissie-Snellen advies uitgebracht. Samengevat heeft het kabinet toen het volgende besloten:

- De GBA wordt aangewezen als spil van de identiteitsinfrastructuur;
- Er wordt toegewerkt naar 7 x 24 uren-bereikbaarheid van de gegevens en online gegevensuitwisseling;
- Aan de afnemers zullen de GBA-gegevens niet meer door alle gemeenten afzonderlijk worden verstrekt. In plaats hiervan komt een landelijke voorziening voor de verstrekking van GBA-gegevens;
- Het Rijk ontwikkelt en bouwt de landelijke voorzieningen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvullende voorzieningen, die nodig zijn voor het uitvoeren van de gemeentelijke werkprocessen;
- Er wordt een Landelijk Raadpleegbare Directory voor GBA-gegevens ingevoerd als tussenstap naar een landelijke verstrekkingvoorziening;

- Er komt een nieuw Logisch Ontwerp en uitbreiding van de GBA-gegevensset.

In de daarop volgende jaren is in het programma Modernisering GBA uitvoering gegeven aan deze acties, zowel voor de landelijke voorzieningen als voor gemeentelijke onderdelen. Uw Kamer is over de voortgang van het programma verschillende malen geïnformeerd (zie bijlage)

In 2007 werd duidelijk dat het programma Modernisering GBA niet in zijn volle omvang tijdig en binnen budget zou kunnen worden afgerond. Toen de ontwikkeling van het programma mij noodzaakte maatregelen te nemen, heb ik er – na overleg met de VNG – de voorkeur aan gegeven de realisatie van het decentrale deel voorlopig op te schorten. Uw Kamer heb ik daarover geïnformeerd met mijn brieven van 8 juli en 3 oktober 2007.

Wel heb ik toen besloten om vooralsnog prioriteit te geven aan de onderdelen die de gebruikers in staat stellen de gegevens in de GBA direct te raadplegen. In concreto betrof dat het realiseren en in gebruik nemen van GBA-V Online. Begin 2008 zijn veel afnemers overgegaan naar deze landelijke GBA- Verstrekkingsvoorziening. Ook is een begin gemaakt met het realiseren van de mogelijkheid voor de gebruikers om 7x24 uur gebruik te maken van GBA-V online.

Na enige tijd bleek dat ook voor dit onderdeel de financiering dreigde te kort te schieten. Verder waren er steeds meer aanwijzingen dat de doelstellingen van de modernisering niet meer voldoende aansloten op de nieuwe ontwikkelingen in het kader van de e-overheid.

Tijdelijke stopzetting in 2008

In juni 2008 heb ik moeten constateren dat de maatregelen die ik had genomen niet voldoende waren en dat een brede heroriëntatie noodzakelijk was.

Het programma heb ik toen tijdelijk geheel stopgezet. Uw Kamer is daarover geïnformeerd bij brief van 11 juli 2008 (kamerstuk 27 859, nr. 13).

2. Waarom is besloten het programma opnieuw te starten?

Om een stevige onderbouwing te verkrijgen hoe nu verder met het programma omgegaan moet worden, zijn in het najaar van 2008 enkele onderzoeken uitgevoerd:

- opnieuw bepalen van de doelstellingen, de reikwijdte en het programma van eisen aan de hand van een viertal scenario's;
- in kaart brengen van de kwalitatieve en kwantitatieve baten en lasten van de modernisering in een nieuwe business case;
- opstellen van een integraal plan en opnieuw inrichten van de governance;
- verkrijgen van financiering.

Naast deze onderzoeken heeft in oktober 2008 een Gateway Review over de modernisering van de GBA plaatsgevonden.

De uitkomsten van de onderzoeken en de aanbevelingen van de Gateway Review vormden de basis voor het overleg dat vervolgens met de VNG en vertegenwoordigers van de afnemers is gevoerd over de herstart van het programma.

Een belangrijke reden voor voortzetting waren de bevindingen in de business case, waarvoor informatie is verzameld bij alle betrokken stakeholders: gemeenten, afnemers, rijksoverheid.

Daaruit kwam naar voren, dat bij een keuze voor het in de business case beschreven scenario 2 (d.w.z. het afronden van alle onderdelen van het programma) voor alle betrokkenen de meeste voordelen te behalen zijn. De modernisering is naar het oordeel Rijk, gemeenten en afnemers noodzakelijk en de besparingen zijn vele malen groter dan de investeringskosten.

De inhoudelijke argumenten zijn:

- Verbetering van dienstverlening, fraudebestrijding en handhavingproces door verbeterde actualiteit van de GBA gegevens;
- Verbetering van imago van overheden en uitvoeringsorganisatie en vertrouwensrelatie tussen burger en overheid;
- Verbeterde kwaliteit van data;
- Betere aansluiting bij het geheel van e-overheidsvoorzieningen
- Efficiëntie in de uitvoering

De totale cumulatieve baten (Rijk, gemeenten en afnemers) zijn becijferd op € 338 miljoen.

Voor de investeringen en het benodigd budget voor het programma modernisering GBA is de volgende raming gemaakt (in miljoenen €)

Omschrijving	Business Case	Onvoorzien	Totaal
Rijk	29,6	13,2	42,8
Gemeenten	20,3	4,2	24,5
Totaal	49,9	17,4	67,3

Voor de dekking van de investeringen van het Rijk zijn in het financieringsarrangement sluitende afspraken gemaakt.

Voor de gemeenten, die de investeringen uit de eigen begroting moeten bekostigen, geldt de afspraak dat bij hun investeringen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de investeringscycli van de individuele gemeenten.

Ook over de andere onderwerpen, zoals sturing, doelstellingen en reikwijdte kon voldoende overeenstemming worden bereikt.

Op 5 maart 2009 heb ik een bestuurlijk akkoord gesloten met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) over een nieuwe start voor het programma Modernisering GBA. Daarin is ook de afspraak gemaakt om op één punt nog nader onderzoek te laten verrichten. Dat betrof de vraag naar de positionering van de (uniforme) kern voor het burgerzakensysteem. Met mijn brief van 9 maart 2009 heb ik u geïnformeerd over dit akkoord en u alle onderliggende documenten ter beschikking gesteld. Verschillende aspecten ervan zijn aan de orde geweest in het AO van 13 mei 2009 (kamerstuk 27 859, nr. 23).

Bij die gelegenheid zegde ik toe om u eind december 2009 nader te informeren over de positionering van de kern van het burgerzakensysteem en de aanbestedingsstrategie van het programma.

3. Wat is de laatste stand van zaken?

In mijn brief van 19 januari 2010 heb ik u geïnformeerd over de laatste stand van zaken van het programma Modernisering GBA (kamerstuk 27 859, nr. 31).

Na het tot stand komen van het bestuurlijk akkoord is het nieuwe programma van start gegaan en is de programmaorganisatie ingericht. Meteen is begonnen met de verdere realisatie van de landelijke GBA Verstrekkingvoorziening en deze zomer wordt het eerste deel daarvan opgeleverd. Afnemers hoeven zich dan voor het maken van eenmalige selecties van gegevens niet meer te wenden tot 430 gemeenten.

Tussen september en december 2009 heeft het onderzoek plaatsgevonden naar de positionering van het Burgerzakensysteem-Kern (BZS-K). Op 17 december 2009 kon met de VNG en de NVVB eensgezind besloten worden, dat deze kern centraal zal worden opgesteld en dat voor gemeenten desgewenst tijdelijk ook een lokale versie beschikbaar komt. Inhoud en strekking van dit besluit zijn nader toegelicht in de notitie die ik meezond bij mijn brief van 19 januari 2010. BZK en gemeenten samen dragen de beperkte extra kosten van deze oplossing. Voor het aandeel van BZK is dekking is gevonden.

De aanbestedingsstrategie, waarover ik u eveneens informeerde, is inmiddels geoperationaliseerd en op 23 maart 2010 is de Europese aanbesteding van de Raamovereenkomst Modernisering GBA in gang gezet.

Het programma verloopt zowel inhoudelijk als qua kosten volgens planning.

4. Afsluiting

Zoals ik u toezegde in het AO van 28 januari 2010 zal ik voor het zomer-reces een afzonderlijke voortgangsrapportage over het programma Modernisering GBA uitbrengen.

Omdat de totale investering groter is dan € 20 miljoen is op het programma Modernisering GBA het regime van de Grote ICT-projecten van toepassing en wordt overeenkomstig gerapporteerd.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

BIJLAGE

Juli 2001 – aanbieding van het Kabinetsstandpunt , het advies van de Registratiekamer (thans: College Bescherming Persoonsgegevens) en het rapport van de commissie-Snellen aan de Tweede Kamer (kamerstuk 27 859, nr. 1).

November 2001 – Algemeen Overleg o.a. over de modernisering (kamerstuk 27 859, nr. 2).

April 2004 – Bestuurlijk overleg VNG – BZK over aanpak, financiering en sturing

Juni 2004 – Voortgangsrapportage van de minister van BZK aan de Tweede Kamer (kamerstuk 27 859, nr. 3).

April 2005 – Wijziging van het Besluit gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens in verband met de invoering van een centrale verstrektingsvoorziening (kamerstuk 27 859, nr. 4).

November 2005 – Voortgangsrapportage, bericht over de uitkomsten van bestuurlijk overleg met de VNG (kamerstuk 27 859, nr. 5).

Juli en oktober 2007 – brieven van de staatssecretaris van BZK over de uitloop van het programma Modernisering GBA en de dreigende budgetoverschrijding, genomen maatregelen en prioriteiten voor de verdere ontwikkeling van het programma (kamerstuk 27 859, nr. 8 en 9).

Januari 2008 – toezending aan de Tweede Kamer van enkele rapporten over de kostenontwikkeling en de sturing van het programma. Bericht over de stand van zaken van het programma en het onderzoek naar de mogelijkheden voor de (volledige) afronding van het programma (kamerstuk 27 859, nr. 10).

Juli 2008 – beantwoording van schriftelijke vragen van de Tweede Kamer (kamerstuk 27 859, nr. 13 en 14)

September 2008 – algemeen overleg van de Tweede Kamer o.a. over de brieven inzake in het programma mGBA. Het onderwerp Modernisering GBA komt zijdelings aan de orde (kamerstuk 27 859, nr. 16).

Maart 2009 – bestuurlijk akkoord van de staatssecretaris van BZK met de VNG en de NVVB over een nieuwe start voor het programma mGBA. Brief hierover aan de Tweede Kamer, incl. onderzoeksrapporten en rapportage Gatewayreview (Kamerstuk 27 859, nr. 17).

Mei 2009 – algemeen overleg over het bestuurlijk akkoord c.a. Toezegging van de staatssecretaris om de Kamer nader te informeren over de aanbestedingsstrategie en de positionering van BZS-K als het overleg daarover met de VNG en de NVVB is afgerond (Kamerstuk 27 859, nr. 23).

Januari 2010 – Algemeen Overleg, o.a. over de brief aan de Kamer, waarin de staatssecretaris van BZK melding maakt van het bereikte akkoord met VNG en NVVB over de positionering van BZS-K en de aanbestedingsstrategie (Kamerstuk 27 859, nr. 31, 32 en 33)